



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Hydra Prophanarum Novitatum, Sive Descriptio
Historico-Theologica causarum principalium omnium
irrepentium Hæreseon ac Schismatum: unàque Generalis
earundem prophanarum Novitatum confutatio**

Alexander <a Sancta Theresia>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Caput VIII. Unam sacram scripturam, id est, ejusdem perversas hominum
privatorum interpretationes, omnium prophanorum Novitatum, seu
hæreseon esse fundamentum prætensum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35361

Non pudet his uritanto sub iudice nugis?
 Ergo animis audite aquis, odisque sepultis,
 Ultima doctiloqui qua sit sententia Bembi.
 Ferte per antiquos Patrum vestigia gressus:
 Et veteres servate vias.
 Fugite in antiquis iterum magalia campis.
 De veteri ritu, de consuetudine Patrum
 Rixa agitur vobis? leges moresque parentum
 Batrache dic.

Bem.

Concludo cum Cretensi. Valeant novita-
 us, partim ex inscitia, partim ex intoleranda ar-
 rogantia nata.

CAPUT VIII. Hydræ.

Unam sacram Scripturam, id est,
 ejusdem perversas hominum privato-
 rum interpretationes, omnium Pro-
 phanarum Novitatum, seu
 hæreseon esse fundamen-
 tum praten-
 sum.

Nihil apud Ecclesiasticos Historicos,
 hæreticorum mores describentes, magis
 obvium, nihil ex ipsorummet hæreticorum

X 2

scri-

scriptis ac dictis exploratius, quam omnes
 vatores universos suos errores, quantum
 absurdos, sacra palliasse scripturâ : hoc spe-
 so pallio diabolus suas consuevit obteg-
 lusiones : hæc ministris ejus semper est in
 semper in charta ; nihil volunt credere, et
 facere, quod scripturâ non contineatur :
 scriptura omnes suas formant chymeras ac
 gas : ex scriptura suam sibi quisque Religio-
 fingit pro suo arbitratu : Scripturam in om-
 sensus, haud aliter ac mollem ceram in om-
 figuras, variant ac detorquent : Hôc
 conditum, hōc aurō tectum hæretici et
 aconitum incautis simplicibusque Catho-
 propinant, ac enecant : uti enim nudum
 mum non deglutit piscis, sic nec Christianus
 hæreleos venenum, nisi escâ divini Verbi
 quam in Catholica solet accipere Ecclesia, in-
 rit circumlitum : cum enim Catholici omnes
 compertum habeamus, Christianam Religio-
 nem sacrarum Scripturarum fundamentum
 niti, nullum facile dogma à Catholico recipi-
 tur, si sacræ Scripturæ autoritate destituta
 si verò divini Verbi colore fuerit adornata
 ut sanctum mox à simplicibus adoratur :
 certè, si res non accuratè ac intimè rimetur,
 quis non Evangelicum eum arbitretur Magis-
 trum, cui semper sacra Scriptura, Evan-
 gelium, Paulus, purum verbum Dei, specie-
 nus saltem, est in ore ? Verùm hîc claret
 quis infernalis sub herba jactati puri Verbi
 Dei :

Dei: Nam quemadmodum ex eisdem floribus aranea venenum, apis verò mel exsurgit eadem planè ratione ex sacra Scripturæ locis, unde tot sanctas divinasque meditationes Sancti Patres exculperunt, prophani Novatores mille errores, mille hæresum môstra hauserunt: Sic ex eadem Scriptura mors prodit & vita, salus & interitus. Et quemadmodum nullum est vitium, cuius non aliquis reperitur Patronus: ita nulla est hæresis, quæ non aliquo Scripturæ loco à suo auctore defendatur: uti namque in hydropico siti enecto, quidquid alimenti ingeritur, in aquosam substantiam convertitur, atque ita aqua, quæ rerum omnium, Pindaro teste, est præstantissima, illi nihilominus est mortifera: ita quidquid Hæreticus in sacra legit Scriptura, in hæreseos convertit fomentum, eoque venæ illius inflantur ac intumescunt, vincula spiritualis vitæ dissolvuntur, Harmonia, quæ corpori Ecclesiæ unitus fuerat, dissipatur, tandemque ipse à gremio Matris Ecclesiæ avulsus, eò magis marcessit flaccessitque, quo plus aquæ divinæ Scripturæ potat, quæ tandem in æternam mortem eum præcipitat.

Fuit ergò sacra Scriptura semper arca, in qua omnes prophani Novatores hæreseos suæ fundamenta jecerunt: & pulvinar, quo caput suum declinarunt: & veteres ac laceri centones, quibus nuditatem suam tegere semper sunt conati. Hæc illis ludus est velut gla-

X 3

diato-

diatorius, hæc campus prælii, hæc
 cus, ubi sese exercent : Hæc theatrum
 ubi suas exhibent tragœdias : quamvis
 Magisterium sint affecuti gladiatura,
 jus habeant armorum, nec ab Athleta
 Collegio agnoscantur, nec personam, quæ
 sustinent, dignè sciant repræsentare, nec
 nique in ulla harum functionum eam, quæ
 opus est, auctoritatem à legitimo Magist
 tu obtinuerint, uti jure eis objicit Fl
 mundus Remundus (a) cum Sanctis Pa
 bus, ut in decursu apparebit. Nihilominus
 Scriptura illis facit fidem, & tutos præ
 inter homines nimium credulos, sine
 auctoritate ejecti fuissent, tamquam
 ctiores à diabolo subornati. Interea, te
 tis, ô plebes, seductæ ! uti nullum est pe
 culosius venenum eo, quod saccarò ob
 tum est, eò quod avidius deglutiatur, &
 postea difficilius ejiciatur : ita nullom
 æquè noxium errorem, ac is, qui verbo
 fucatur ac tegitur, eò enim simplices
 piuntur, haud secus ac pisces aut aves
 hamatæ, aut laqueo abscondito. Sathana
 cam fraudulentiam Divus describit Cypri
 nus Martyr : (b) Quos detinere non poss
 (diabolus) in via veteris (idololatriæ) oc
 citate, circumseribit & decipit novu
 ris errore. Rapit de ipsa Ecclesia homines
 & dum sibi appropinquasse jam lumini
 (Evangelii) atque evasisse seculi noctem

a Lib. 8.
 cap. 2. de
 hares.

b Tract. de
 simpl.
 Prælat.

videntur, alias nescientibus tenebras rursus
 infundit, ut cum Evangelio Christi, & cum
 observatione ejus & Lege non stantes, Chri-
 stianos se vocent, & ambulantes in tenebris
 (hæreticos) habere se lumen existiment,
 blandiente adversario atque fallente (per
 prætextum purum verbum Dei) qui se-
 cundum Apostoli vocem transfigurat se vel-
 ut Angelum lucis, & ministros subornat
 suos velut ministros iustitiae, asserentes no-
 tem pro die, interitum pro salute, despera-
 tionem sub obtentu spei, perfidiam sub præ-
 textu fidei, Antichristum sub vocabulo Chri-
 sti, ut dum verisimilia mentiuntur, veritatem
 subtilitate frustrentur.

Jam Patrum testimoniis, nec non ex-
 emplis ostendamus, solemne semper fuisse
 omnibus Hæreticis sacram tractare ac
 jactare Scripturam, eamque eorum quem-
 libet suæ adaptare hæresi; ut verum dixe-
 rit Tertullianus, (a) omnia adversus veri-
 tatem de ipsa veritate constructa sunt.

a De præ-
 script. con-

Rursum Tertullianus. (b) De Scriptu-
 ris, ait, agunt Hæretici, de Scripturis sua-
 dent: aliundè scilicet suadere non possent de
 rebus fidei, nisi ex Litteris fidei. Et dein-
 de, Scripturas obtinent, & hæc suâ au-
 daciâ, maximè quosdam muent. In ipso
 verò congressu, firmos quidem fatigant, in-
 firmos capiunt, medios cum scrupulo dimit-
 tunt. Docetque eo libro, frequentissi-

tra Mar-
 cio lib 4.

b Lib de
 præscrip-
 tionibus.

hæret. c.

num fuisse sui sæculi Hæreticis, Catho-
cos viros ad Scripturas remittere, cicer-
Quærite, & invenietis, scrutamini Scrip-
ras, &c.

a Lib. 1.
cap. 1.

ibid.

S. Irenæus (a) Valentinianorum hære-
depingens, asserit ipsos nefandas suas hæ-
ses Scripturarum oraculis mirè palli-
Cùm, inquit, fingitur tale illorum argu-
tum, quod neque Propheta prædicaverunt,
que Dominus docuit, neque Apostoli tradi-
runt, quod abundantius gloriantur
quàm ceteri cognovisse, de iis, quæ non
scripta, legentes, & quod solet dici, de
renarasticulas nectere adsectantes, fide
optare conantur iis quæ dicta sunt,
parabolas Dominicas, vel dictiones Pro-
pheticas, aut sermones Apostolicos, ut
mentum illorum non sine teste esse videtur.
Ait insuper eosdem Valentinianos fuisse
adaptare cupientes ea quæ benè dicta sunt
iis quæ malè adinventæ sunt ab ip-
Non solum autem ex Evangelicis & Ap-
postolicis tentant ostensiones facere conven-
rentes interpretationes, & adulterantes ex-
positiones: sed etiam ex Lege & Prophetis, cum
quando multa parabola, & allegoria sint dicta,
& in multa trahi possint, ambiguum per ex-
positionem propensius ad figmentum suum
& dolos adaptantes, in captivitatem de-
cune à veritate eos, qui non firmam
fidem

fidem in unum Deum Patrem Omnipotentem,
 & in unum Iesum Christum Filium Dei con-
 servant.

Origenes autem, (a) *Heretici*, ait, ad con-
 stituenda & defendenda dogmata sua, mul-
 tum perquirunt & discutiunt in Scripturis
 divinis.

^a Hom. 4.
 in Levit.

S. Athanasius Arianorum flagellum, (b) *Oras.*
 sic de causa, inquit, quod voculas quasdam contra
 sacra Scriptura, ab istis scriptas, aut inter asse-
 rendum suas insanias usurpatas videat, arbitre-
 tur blasphemias, Benedictiones esse, prorsus fu-
 turum est, ut cum Iudeos nostri temporis videat,
 legem & Prophetas evolvere, una cum Iudeis
 Christum abneget: forsitan etiam audiens Ma-
 nichaeos loqui particulas aliquot Evangeliorum,
 inficiabitur & legem & Prophetas.

^b Oras.
 contra
 Arrian.

Accedit S. Hilarius. (c) *Memento*, ait, nemi-
 nem Hereticorum esse, qui se nunc non secundum
 Scripturas predicare ea quibus blasphematur, men-
 tiatur. . . . Omnes Scripturas sine sensu lo-
 quuntur, sine fide pretendunt. Scriptura enim
 non in legendo sunt, sed in intelligendo.

^c Lib. con-
 tra Con-
 stantium.

Deprehendit & dolum istum S. Cyrillus
 Patriarcha Alexandrinus Carmelita. (d) *Sicut*
muliercule, ait, turpitudini dedita, veste atque
 auro ceterisque ornamentis & turpitudinem suam
 occultant, & non praevidentes ad perniciem attra-
 hunt; eodem modo isti verae Religionis pulchritu-
 dinem fingentes, Scripturae autoritate, errores
 suos conantur commovere.

^d Lib. 3.
 cap. 12.

a in Cap. I.
Galas.

Divus Chrysostomus, (a) in hunc
Apostoli ad Galatas: *Miror quod sic cuti-*
ferimini ab eo, qui vos vocavit, in aliud Eu-
gelium, quod non est aliud, nisi sunt aliqui
conturbant: Sic loquitur: Huiusmodi
fraus est, haudquaquam nudos propon-
queos, quibus venetur homines; ut enim
essent, discedite à Deo Christo, Galatae,
sunt eos velut impostores; Et corruptores
verò suentes in fide manere, Et interim
prætexentes Evangelii nomen, impune
que audacia perfodiebant domum, vel
his, quæ dixit, velamentis obientis, per ha-
mina celantibus parietum perfossiores.
nam igitur illi suam imposturam appellabant
evangelium, ipse etiam Apostolus adversus
men pugnat. Possitne quis Evangelicorum
scilicet, nostrorum hac in parte dolum ex-
sius exhibere? Non ergo homini fideli, ut
Chrysostomus, (b) *timendus Hereticus, cum*
derit ipsum de Scripturis loquentem: Nam
diabolus, cum accederet ad Christum, et
ret eum, per Scripturam locutus est ad eum
cens; Si Filius Dei es, mitte te deorsum &c.

b Serm.
contra
Hæret.

S. Ambr. in illa sathanæ verba: *Si Filius*
es, mitte te deorsum, &c. ait: Disce hic quod
quia Sathanas transfiguratur se in Angelum lucis,
de Scripturis ipsis sæpè divinis, laqueum fidei
parat. Sic Hereticus facit, sic eviscerat fidei
jura pietatis impugnat. Ergo non te capiat
hereticus, quia potest de Scripturis aliqua exem-

proferre, ne sibi arroget quod doctus videtur:
Vultur & diabolus testimonius Scripturarum,
non ut doceat, sed ut circumscribat, & fallat.

Sapienter quoque Hieronymus adnotavit,
(a) novos Hæreticos, veterum Pseudopro-
phetarum exemplō, mendaciter de verbo
Dei hominibus imponere: Semper, inquit,
imitatur mendacium veritatem, & nisi habuerit
aliquam similitudinem recti, decipere non poterit
innocentes. Quomodo igitur in priori populo
mentiebantur Prophetae atque dicebant: Hæc di-
cit Dominus, & vidi Dominum, & verbum Do-
mini factum est ad illum, sive illum: sic Hæreti-
ci adducunt testimonia Scripturarum de veteri
& novo Testamento, & furantur verba Salva-
toris unusquisque à proximo suo, Prophetis, A-
postolis & Evangelistis, & linguas suas, ut cor-
dis venena ore pronuncient. Sic, teste do-
ctissimo Wicelio, (b) faustus Manichæus
semper sonabat Evangelium: & agebat se pro-
pter Evangelium multa pati oportere. Nihil
igitur mirum, nihil eximium & novissimos
Hæreticos jactare Novum Testamentum,
prætendere Evangelium: Nam, eodem S. Hie-
ronymo docente, (c) Sine Scripturarum au-
thoritate garrulitas Hæreticorum non haberet
fidem, nisi videretur perversam doctrinam et-
iam divinis testimoniis roborare.

S. Augustini (d) quoque verissima est sen-
tentia: Non potest error oriri, palliatus nomine
Christiano, nisi de Scripturis non intellectis. Nec
non

a Com. in
3. Reg. 22.

b Lib. de
moribus
vet. Hæ-
ret.

c In Epist.
ad Titum,

d Lib. 23,
qq. 9.

^a De Gen. non & ista : (a) *Neque enim non omnes Hæretici Scripturas Catholicas legunt , nec ob ali-*
^{ad Litt.} *lib. 7. ca. 9. Hæretici sunt, nisi quod eas non rectè intelligunt*
suas falsas opiniones contra earum veritatem
vicaciter asserunt.

Itaque solemne fuit Hæreticis antiquis
 (de novissimis idem patebit ex dicendis)
 olim cum Christo congressus Magister e-
 rum, diabolus fecit, tractare & adducere Scrip-
 pturas. Imò etiam inter convivia Scripturae
 sonabant veteres Hæretici : neque id impos-
 tunè : Hæreticos enim sacris abutentes testi-
 moniis S. Hieronymus assimilat temulentis
 Balthasari, (b) ejulque Optimatibus, & uno
 ribus, & concubinis, qui, è sacris vasis biben-
 tes vinum, laudabant Deos suos aureos, & ar-
 genteos, areos, ferreos, ligneosque, & lapideos.
 Ut neque mirum sit, Arium etiam Thalian
 suam, convivalem librum, sententiis sacris
 conspersisse : quod Arrianis exprobravit
 Athanasius. (c) Novissimi autem Hæretici
 dum in frugalibus conviviis, sed & in taber-
 nis pergræcantes, in curribus ac navigiis de-
 bacchantes Sacrosancta personant propheta-
 rantque divina eloquia.

Illud verò hic ante omnia est animadver-
 tendum, nec ex animo demittendum quod
 subinsinuavi, Hæreticos, vel cùm quæ Satana
 nas, vel animus perversus suggesserit, litteras
 mandant, vel cùm suas blasphemias & super-
 stitiones disputando propugnant, nequa-

^b In cap. 5.
 Daniel.

^c Diss. 2.
 contra
 Arrian.

quam integros & incorruptos Scripturæ locos
 producere, sed mutilos atque depravatos, non
 juxta mentem Spiritus Sancti (uti domestico
 testimoniò de se & sociis fateretur Joannes Oe-
 colampadius) (a) cujus non sunt idonea vasa, ^{alncap. 4.}
 sed juxta suas pravas phantasias, quas semel vel ^{Matth.}
 invidia, vel inani gloria moti conceperunt,
 quò semel imbibitum errorem stabiliant.
 Quod doli fraudisque genus neque diabolo,
 ejusque ministris, novum est, neque in Evan-
 gelica lege tantum familiare. Conquereba-
 tur & olim de nullis magis, quàm de falsis
 Prophetis, qui nostrorum novissimorum
 Pseudoprophetarum typum gerebant, quod
 ejus auctoritatis prætextu, mendaciterque
 prolatis divinis testimoniis, populum seduce-
 rent: *Hac dicit Dominus (b) exercituum: No-*
lite audire verba Prophetarum, qui prophetant ^{b Hier.}
vobis, & decipiunt vos: visionem cordis sui lo- ^{23.}
quuntur, non de ore Domini. Dicant his,
qui blasphemant me: Locutus est Dominus:
Pax erit vobis: & omni, qui ambulat in pra-
vitae cordis sui, dixerunt: Non veniet super
vos malum. Et infra. Non mittebam Prophe-
tas, & ipsi currebant: non loquebar ad eos, &
ipsi prophetabant. Et iterum. Audiui que di-
xerunt Propheta, prophetantes in nomine meo
mendacium, atque dicentes: Somniavi, somnia-
vi. Usquequo istud est in corde Prophetarum
ratiocinantium mendacium, & prophetantium
seductione cordis sui? Et inferius. Propterea
ecce

ecce ego ad Prophetas, ait Dominus, qui fuerunt
 tur verba mea unusquisque à proximo suo.
 Ecce ego ad Prophetas, ait Dominus, qui assumunt
 linguas suas, & ajunt: dicit Dominus.
 Ecce ego ad Prophetas somniantes mendacium,
 ait Dominus, qui narraverunt ea, & seduce-
 runt populum meum in mendacio suo, & in vi-
 raculis suis: cum ego non misissem eos, nec mis-
 dasssem eis. Et apud Ezechielem (a) Deus
 confimilia conqueritur & comminatur de filiis
 Vatibus. Hec dicit Dominus Deus: Vani
 Prophetis insipientibus, qui sequuntur spiritum
 suum & nihil vident. Non ascendistis ex ad-
 verso, neque opposuistis murum pro domo Israel,
 ut staretis in praelio in die Domini. Vident vana,
 & divinant mendacium, dicentes: Ait Do-
 minus: cum Dominus non miserit eos: & perse-
 veraverunt confirmare sermonem. Numquid
 non visionem cassam vidistis, & divinationem
 mendacem locuti estis? Et dicitis: Ait Do-
 minus: cum ego non sim locutus. Propterea haec
 dicit Dominus Deus: Quia locuti estis vana, &
 vidistis mendacium: ideo ecce ego ad vos, dicit
 Dominus Deus: Et erit manus mea super Pro-
 phetas, qui vident vana, & divinant menda-
 cium. Ubi videmus, Pseudoprophetas mores
 verorum Prophetarum fraudulenter fuisse
 imitatos: Quemadmodum etiam veri Pro-
 phetae dicere solebant: Hec dicit Dominus:
 Os Domini locutum est: Factum est ad me ver-
 bum, vel sermo Domini; Ita & Pseudopro-
 phetis,

a Cap. 13.

phetis, cum vel dæmonis instinctus, vel mendaces cordium suorum visiones proferebant, familiare erat dicere: *Ait Dominus*, cum Dominus non fuerit locutus: atque ita divini Verbi titulò mendacia sua palliabant, & populum miserè sæpè seducebant: adeò enim confidenter ac constanter somnia propria pro divinis venditabant revelationibus, ut vulgus sæpè existimaret, eos verè cum Deo locutos fuisse. Unde per Hieremiam (a) hortatur Judæos Dominus ne se à seductoribus istis decipi patiantur: *Non vos, inquit, seducant Propheta vestri, qui sunt in medio vestrum, & divini vestri: & ne attendatis ad somnia vestra quæ vos somniatis: Quia falsò ipsi prophetant vobis in nomine meo, & non misi eos, dicit Dominus.* Discant ex his Catholici, non semper illis credere, qui vel divinæ auctoritatis, vel sacrarum Scripturarum patrocínio, dogmata sua confirmant: Nam & olim Christum ipsum, sanctæ Legis auctoritatem prætendentes, non solum sathanica membra non receperunt, sed cruci affixerunt: *Nos* (dicebant Pilato) *legem habemus, & secundum legem debet mori.* Ecce, lege Christi crucifigunt perversi Christum.

In novo verò Testamento, ubicumque Spiritus Sanctus hujusmodi impostorum meminit, hæc quoque fraus in eis notatur: (b) *Videte, inquit Christus, ne quis vos seducat: multi enim venient in nomine meo, dicentes: Ego sum Christus, & multos seducunt.*

a Hier. 29.

b Matth. 24.

2. Cor.
int. 11.

b. Matt. 6.

c. Lib. 3. c.
16.

post: *Et multi Pseudoprophetae surgent, & seducent multos.* Quos Christus *Pseudoprophetas*, eos Apostolus (a) appellat *Pseudoprophetas*: operarios subdolos, & falsos fratres. Divus autem Petrus, *mendaces Magistros*. Quibus nominibus propterea Spiritus Sanctus eos appellare voluit, quia huiusmodi impostores pro veris Prophetis, Doctoribus & Apostolis seipso venditant, atque eâ quasi umbrâ recti, simplices fœdè circumveniunt: quos proinde cavendos docet Salvator: (b) *Attendite, inquit, à falsis Prophetis, qui veniunt ad vos in vestimentis ovium, intrinsecus autem sunt lupi rapaces.* Veniunt Hæretici in vestimentis ovium, quando verorum Doctorum per frequentem sacrarum Scripturarum tractationem, speciem induunt, non ut cum illis fideliter conversentur ac vivant, sed, ut dissimulatâ truculentiâ, in Dominicum gregem violentè defaviant. Nihil namque magis illis in votis, quàm, ut cum antiquis illis gregis Christi arietibus, hoc est, cum Sanctis Patribus, per sacrarum Litterarum campos balare videantur, simplices oves, ea fraude securas, postmodum truculenter interimant. Unde S. Irenæus: (c) *Sicut quis, inquit, aqua mistum gypsum dant pro lacte, seducit per similitudinem coloris, ita & Hæretici imponunt fidelibus similitudine verborum, cum existimantur similia Catholicis dicere.* Et solent huiusmodi vulpes, ait idem alibi, *adhibere suis fabulis fide digna, ut figmentum*

illorum

illorum non sine teste esse videatur. Cum hac Sathanica versutia pugna olim fuit Apostolo uti ad Galatas scribens insinuat : (a) *miror, inquit, quod sic citò transferimini ab eo, qui vos vocavit in gratiam Christi, in aliud Evangelium, quod non est aliud, nisi sunt aliqui, qui vos conturbant, & volunt convertere Evangelium Christi.* Sed & S. Petrus testatur, (a) Epistolas Pauli, perperam jam inde ab initio nascentis Ecclesiæ à quibusdam intellectas, qui eas in suum errorem detorquere conabantur : ejus accipe verba ; *Sicut & charissimus frater noster Paulus secundum datam sibi sapientiam scripsit vobis ; sicut & in omnibus Epistolis, loquens in eis de his, in quibus sunt quedam difficulta intellectu, quæ indocti & instabiles depravant, sicut & cæteras Scripturas, ad suam ipsorum perditionem.* Fecerunt hoc Hæretici temporibus Apostolorum, Evangelium, inquam, Christi perverterunt novū procudendo : Epistolas Paulinas depravarunt, cæterasque Scripturas corruperunt ac mutilarunt : continuarunt verò dolos omnes sequaces, uti ad SS. Patres, Hæreticorum Mastiges, ad Catholicorum cautelam solerter litteris mandarunt : quosdam testes subjicio.

S. Clemens Alexandrinus, (b) non longè à temporibus Apostolorum distans, *Quod si, inquit, Prophetis quoque Scripturis uti, qui sectantur hæreses, ausi fuerint, primum quidem non omnibus, deinde non integris utuntur, nec*

ut dictat corpus & contextus prophetia, sed
quæ ambigüe dicta sunt, eligentes, in privatis
suis opiniones, sparsim paucas voces carpentes,
veluti flosculos, neque quod significatur, per se
considerantes, sed ipsa nuda dictione abutentes,
in omnibus ferè verbis, quæ proferunt, repetunt
eos, solis nominibus inherentes.

a Lib. I.
cap. I.

S. Irenæus (a) adversus Valentinianos de-
certans, asserit, quod fuerint Ordines
quidem & textum Scripturarum supergradien-
tes, & quantum in ipsis est solventes membra
veritatis. Transferunt autem (subdit) & trans-
figunt, & alterum ex altero facientes seducunt
multos ex iis, quæ aptant ex Dominicis eloquiis
malè composito phantasmati. Quomodo si quis
Regis imaginem bonam fabricatam diligenter
ex gemmis pretiosis à Sapiente artifice, solvens
subiacentem hominis figuram, transferat gem-
mas illas, & reformans faciat ex iis formam ca-
nis, vel vulpecula, & hanc malè dispositam, de-
hinc conformet & dicat, hanc esse Regis illius
imaginem bonam, quam sapiens artifex fabri-
cavit, ostendens gemmas quæ benè quidem à
primo artifice in Regis imagine compositæ erant,
malè verò à posteriore in canis figuram translatæ
sunt, & per gemmarum phantasiâ decipiat
idiotas, qui comprehensionem Regalis for-
mæ non habeant, & suadeat, quoniam hæc
urpis vulpecula figura illa est bona Regis imago.
Eodem modo & hi avicularum fabulas
assumentes, post deinde sermones & dictio-

nes & parabolas hinc inde afferentes, ut aptare volunt fabulis suis eloquia Dei. Et alio loco: Quotidie, inquit, adinvenit unusquisque eorum quemadmodum potest, aliquid novi. Perfectus enim nemo, nisi qui maxima mendacia apud eos fructificaverit. De prophetis autem quaecumque transformantes coaptant, necessarium esse manifestantes argutionem his inferre.

Tertullianus loquens de Marcionis blasphemia, (a) Ista Heresis, inquit, non recipit quasdam Scripturas, & si quas recipit adiectionibus & detractibus, ad dispositionem instituti sui intervertit, & si recipit, non recipit integras, & si aliquatenus integras, praestat nihilominus in diversas expositiones, & commenta convertit, tantum veritati adulter sensus, quantum corruptor varia presumptionis: necessario nolunt agnoscere ea, per quae revincuntur, his innituntur, quae ex falso composuerunt, & quae ambiguitate ceperunt.

a Lib. de
prescribe:
hara. c. 17.

Sanctus Basilius, Veritatis, ait, sunt depravatores, non suam Scriptura mentem accommodantes, sed ad suam, voluntatem Scripturarum sententiarumque trahunt atque pervertunt.

Sanctus Hilarius, (b) Singulis assertionibus suis quadam ex divinis Volumini-
Trinit,
bus testimonia subdiderunt: quae corrupto

b Lib. 2. de

Y 2

intel-

intelligentiæ sensu solis tantum ignorantibus blandiantur, speciem veritatis secundum pravitatem interpretantium præstatura. Et

a Lib 9. de
Trinit.

alibi: (a) Per fidei Evangelicæ salutarem confessionem subrepunt Hæretici ad veritatis excidium... dum aliter atque in aliud dila, aliter atque in aliud intelligenda componunt. Et rursus: (b) Hæreticorum, inquit, ista mendacia sunt, Prophetarum dicitis & Evangeliorum virtutibus, & Apostolorum præscriptionibus mendacio occultatis, aliter omnia tradere & docere quam scripta sunt.

c Tract. 3.
de simplic.
Prelat.

Sanctus Cyprianus: (c) Corruptores Evangelii, inquit, atque Interpretes falsi, extrema ponunt atque superiora proferunt, partim memores, & partim subdole corrumpentes: ut ipsi ab Ecclesia scissi sunt, ita capituli unius sententiam scindunt.

d In Psal.
118. ser. 11.

Sanctus Ambrosius: (d) Fures sunt, ait, qui verbum Dei, non ad utilitatem suam furantur, & rapiunt; sed ad fraudem: & patrimonium quoddam celestium Scripturarum in sua furta detorqueant.

e Lib 1.
contra
Maximin.

S. Augustinus frequenter Hæreticorum fraudem, quâ sacris utuntur ac abutuntur Scripturis, detegit: de Maximino, Arrianorum Episcopo, scribit, ipsum dicere ac jactare solitum: (e) Oro & opto discipulus esse divinarum Scripturarum. Nos divinarum Scripturarum optamus inveniri discipuli. Quo vero animo

animo divinas usurpent Scripturas pandit alio loco : (a) *Verba*, inquit, *legis dicitis*, sed ^{a Contra} in quos dicatis non attenditis : sicut ^{lit. Petil.} *Dia-* ^{lib. 2 c. 51.} *bolus* ^{Matth. 4.} *verba legis dicebat*, sed cui diceret, non agnoscebat. Ille caput nostrum sursum ascensurum, deorsum volebat dejicere : vos autem corpus ejusdem capitis, quod per totam terram diffusum est, ad exiguam partem vultis redigere. Et iterum alibi : (b) *Non est mi-* ^{b Lib. 2 de} *rum*, inquit, ^{nupt. &} *si Pelagiani dicta nostra in sen-* ^{concupis.} *sus quos volunt, detorquere conantur, quando de* ^{c. 31.} *Scripturis sanctis*, non ubi obscure aliquid dictum est, sed ubi clara & aperta sunt testimonia, id facere consueverunt, more quidem Hæreticorum etiam caterorum. Hæreticos autem alloquens : (c) *Videtis autem*, ait, *id vos a-* ^{c Lib. 32.} *gere*, ^{c. 19. contra} *ut omnis de medio Scripturarum aufera* ^{Faust.} *tur auctoritas*, & suus cuique animus auctor sit, quid in quaque Scriptura probet, quid improbet : id est, ut non auctoritati Scripturarum subjiatur ad fidem, sed sibi Scripturas ipse subjiat : non ut ideò illi placeat aliquid, quia hoc in sublimi auctoritate scriptum legitur, sed ideò rectè scriptum videatur, quia hoc illi placuit. Quò te committis anima misera, infirma, carnalibus nebulis involuta ? Quò te committis ?

Vincentii Lirinensis (d) luculentus hac de re existit sermo, hinc proinde nobis audiendus. „ Hinc fortasse aliquis interroget, inquit, an & Hæretici divinæ Scri-
Y 3 pturæ

d Lib. con-
trapro-
phan. no-
vit. c. 25.

„pruræ testimoniis utantur? Utuntur planè,
 „& vehementer quidem: nam videas eos vo-
 „lare per singula quæque sanctæ legis Volu-
 „mina: per Mosi, per Regnorum libros, per
 „Psalms, per Apostolos, per Evangelia, per
 „Prophetas. Sive enim apud suos, sive a-
 „lienos: sive privatim, sive publicè, sive in
 „sermonibus, sive libris: sive in convivis, si-
 „ve in plateis: nihil umquam penè de suo
 „proferunt, quod non etiam Scripturæ ver-
 „bis adumbrare conentur. Lege Pauli Sa-
 „mosateni opuscula, Priscilliani, Eunomii,
 „Joviniani, reliquarumque pestium: cernas
 „infinitam exemplorum congeriem, propè
 „nullam omitti paginam, quæ non novi aut
 „veteris Testamenti sententiis fucata & colo-
 „rata sit. Sed tantò magis cavendi & perti-
 „mescendi sunt, quantò occultius sub di-
 „vinæ Legis umbraculis latitant. Sciunt enim
 „fœtores suos nulli ferè citò placituros, si nu-
 „di & simplices exhalentur: atque idcirco eos
 „cœlestis eloquii velut quodam aromate a-
 „spargunt, ut ille qui humanum faciliè despi-
 „ceret errorem, divina non faciliè contemnat
 „oracula. Itaque faciunt quod hi solent qui
 „parvulis austeram quædam temperaturi po-
 „cula, prius ora melle circumlinunt: Ut in-
 „cauta ætas cum dulcedinem præsenferit, a-
 „maritudinem non reformidet. Quod etiam
 „iis curæ est, qui mala gramina & noxios suc-
 „cos, medicaminum vocabulis præcolorant:

Ut

Ut nemo ferè ubi suprascriptum legerit re-
medium, suspicetur venenum,

Idem denique (a) & Salvator clamabat., ^{a Cap. 36.}
^{Matth. 7.}

Attendite vobis à Pseudoprophetis, qui ve-
niunt ad vos in vestitu ovium, ab intus autem,
sunt lupi rapaces. Quid est vestitus ovium,
nisi Prophetarum & Apostolorum prolo-
quia, quæ iidem ovili quadam sinceritate,
agno illi immaculato, qui tollit peccatū mun-
di, tanquam vellera quædam texuerunt? Qui
sunt lupi rapaces, nisi sensus Hæreticorum
feri, & rapidi, qui caulas Ecclesiæ semper in-
festant, & gregem Christi quaquà possunt,
dilacerant? Sed ut fallacius incautis ovibus,
obrepant, manente luporum ferociâ, depo-
nunt lupinam speciem, & sese divinæ Legis,
sententiis, velut quibusdam velleribus ob-
volvunt: ut cum quisque lanarum molli-
ciem præfenserit, nequaquã aculeos dentium
pertimescat. Sed quid ait Salvator? Ex fru-
ctibus eorum cognoscetis eos. Id est, cum
cœperint illas voces non jam proferre tan-
tū, sed etiam exponere: nec adhuc jactare
solum, sed etiam interpretari, tunc amaritu-
do illa, tunc acerbitas, tunc rabies intelligitur,
tunc novitium virus exhalatur, tunc prophæ-
tæ Novitates aperiuntur, tunc primū scin-
di sepem videas, tunc transferri Patrum ter-
minos, tunc Catholicam fidem cædi, tunc
Ecclesiasticum dogma lacerari.

Tales erant ii, (b) quos percutit Aposto-
lus ^{b Cap. 37}

Y 4

lus

332 Hydræ'prophan. Novit.

„lus Paulus in secunda ad Corinthios, dicens:
„(a) Nam ejusmodi, inquit, Pseudoaposto-
„li, sunt operarii subdoli, transfigurantes se
„in Apostolos Christi. Quid est transfigu-
„rantes se in Apostolos Christi? Proferebant
„Apostoli divinæ Legis exempla, proferebant
„& illi: proferebant Apostoli sententias Pro-
„phetarum, & illi nihilominus proferebant:
„proferebant Apostoli Psalmorum auctori-
„tates, proferebant & illi. Sed cum ea quæ si-
„militer protulerant interpretari non similiter
„cœpissent, tunc simplices à subdolis, tunc
„infucati à fucatis, tunc recti à perversis, tunc
„postremò veri Apostoli à falsis Apostolis
„discernebantur. Et non mirum, inquit, ipse
„enim Sathanas transfigurat se in Angelum
„lucis: non est ergò magnum, si ministri ejus
„transfigurantur sicut ministri justitiæ. Ergò,
„secundùm Apostoli Pauli Magisterium, quo-
„tiescumq; vel Pseudoapostoli, Pseudoprophe-
„tæ, vel Pseudodoctores, divinæ Legis senten-
„tias proferunt, quibus malè interpretatis erro-
„res suos astruere conentur, non dubium est,
„quin auctoris sui callida machinamenta se-
„ntentur: quæ ille numquam profectò com-
„minisceretur, nisi sciret omninò nullam esse
„ad fallendum faciliorem viam, quàm ut ubi
„nefarii erroris subinducitur fraudulentia,
„ibi divinorum verborum prætendatur au-
„ctoritas. Sed dicet aliquis: Unde pro-
„batur quod sacræ Legis exemplis diabolus
uti

uti soleat? Legat Evangelia, (a) in quibus, *a Matt. 4.*
 scribitur: Tunc assumpsit eum diabolus, id,
 est, Dominum Salvatorem: & statuit illum,
 supra pinnam templi: & dixit ei: Si Filius,
 Dei es, mitte te deorsum, scriptum est enim,
 quod Angelis suis mandavit de te, ut custo-
 dian te in omnibus viis tuis: in manibus tol-
 lent te, ne fortè offendas ad lapidem pedem,
 tuum. Quid hic faciet misellis hominibus,
 qui ipsum Dominum majestatis Scriptura-
 rum testimoniis appetivit? Si, inquit, Filius,
 Dei es, mitte te deorsum. Quare? Scriptum,
 est enim, inquit. Magnopere nobis doctri-
 na loci istius attendenda atque retinenda est,
 ut tantò Evangelicæ auctoritatis exemplo,
 quando aliquos Apostolica, seu Prophetica,
 verba proferre contra Catholicam fidem vi-
 derimus, diabolum per eos loqui minimè du-
 bitemus. Nam sicut tunc caput capiti, ita
 nunc quoque membra membris loquuntur:
 membra scilicet diaboli, membris Christi,
 perfidi fidelibus, sacrilegi Religiosis, Hære-
 tici postremò Catholicis. Sed quid tandem,
 dicit? Si, inquit, Filius Dei es, mitte te deor-
 sum. Hoc est, Filius Dei esse vis, & hæredi-
 tatem Regni cœlestis accipere, mitte te deor-
 sum, id est, ex istius te sublimis Ecclesiæ,
 quæ etiam templum Dei putatur, doctrinâ,
 & traditione demitte. Ac si quis interro-
 get quempiam Hæreticorum sibi talia per-
 suadentem: Unde probas, unde doces, quod,

„Ecclesiæ Catholicæ universalem & anti-
 „quam fidem dimittere debeam? Statim
 „le: Scriptum est enim. Et continuo mille
 „testimonia, mille exempla, mille authorita-
 „tes parat, de Lege, de Psalmis, de Aposto-
 „lis, de Prophetis, quibus novô & malô mo-
 „re interpretatis, ex arce Catholica, in hære-
 „seos barathrum infœlix anima præcipiretur.
 „Jam verò illis quæ sequuntur promissioni-
 „bus mirô modô incautos homines Hæretici
 „decipere consueverunt. Audent etenim
 „polliceri, & docere, quod in Ecclesia sua,
 „id est, in communionis suæ conventiculo,
 „magna & specialis ac planè personalis quæ-
 „dam sit Dei gratia, adeò ut sine ullo labore,
 „sine ullo studio, sine ulla industria, etiamsi nec
 „quærant, nec petât, nec pulsent, quicumq; illi
 „ad numerum suum pertinent, tamen ita divi-
 „nitus dispensentur, ut Angelicis evecti mani-
 „bus, id est, Angelicâ protectione servati,
 „numquam possint offendere ad lapidem pe-
 „dem suum, id est, numquam scandalizari.
Hactenus Vincentius Lirinensis, cujus doctrina
quia admodum præclara est, & in rem præsen-
tem accommodatissima, opera pretium fuit, eam
huc prolixius transferre.

Venerabilis noster Thomas Waldensis
 multoties quoque fraudulentiam istam ac
 præsumptionem, quâ divinis Scripturis Hæ-
 retici suos fucant palliantque errores quosvis,
 notavit ac impugnavit in audacissimo Hære-
 siarcha

siarcha Witleff, & sequacibus: quorum er-
 rores novissimi Novatores eadem diabolicā
 colorant versutiā: Et his igitur denuò oppo-
 nam Waldensem., (a) Cavete fideles à fer-
 mento Phariseorum, & primò ab Hæreti-
 corum doctrina, quam sectantur secundum,,
 vires Witleffistæ Lollardi dicentes, & scri-
 bentes, se Scripturas sanctas tenere, & nudè,,
 eas velle sequi, & probare per omnia. Dam-
 namus (inquit Witleff) quicquid Papa, vel,,
 vocata Ecclesia dicunt, si non illud ex Scri-
 ptura sacra, in qua omnis veritas continetur,,
 probaverint. Sed Christus monet nos in E-
 vangelio: (b) Si dixerit quis vobis, ibi est,,
 Christus, aut in deserto est: nolite exire.,
 Multi in nomine meo venient, quos non mi-
 si, quibus non mandavi. Nec ab initio ad,,
 hoc usque tempus fuit quisquam Hæreticus,,
 quin suam hæresim produxerit ex Scripturis,,
 falsò præsumptis. Non Basilides, & non,,
 Marcion, non Valentinus, non Fotinus, non,,
 Sabellius, non Arrius, non Manichæus, non,,
 Donatus, non Pelagius: breviter nec diabo-
 lus contra fidem aliquando sine Scriptura,,
 certavit. Unde contra Christum: Scriptum,,
 est (c) (inquit) quoniam Angelis suis Deus,,
 mandavit de te: Quid ergò etsi dyscoli Wit-
 cleffistæ per cameras & tabernas perstrepant:,,
 S. Doctor Evangelicus Evangelica tantum,,
 profert, & sanctas Scripturas, respuit glos-
 sas Fratrum, & inutiles leges Clericorum,,
 Ca-

a Tom. 1.
 doct. 1.
 præmiss.

b Matth:
 24.

c Psal. 90.

„ Cæsareorum ? ego dico ex parte Ecclesiarum
 „ respuat æquè glossas suas hæreticas, exposi-
 „ tiones suas mendosas, quib⁹ Scripturas com-
 „ maculat, & pervertit, & in partē suā per falsū
 „ sensum immutat, & omnes Scripturas ipsi
 „ valde adversas etiam idiota videbit. Sed ipse
 „ modico fermento suo Scripturas sanctas
 „ corrumpit, & reddit infectas. Unde HIE-
 „ RONYMUS in expositione super Miche-
 „ am lib. 2. cap. 7. textu. Nolite credere ami-
 „ cis hæretici, cū ante crediderit Scripturas,
 „ quæ à Spiritu sancto scriptæ sunt, & editæ,
 „ transferunt se ad novas doctrinas : & fer-
 „ mentum Phariseorum & mandata homi-
 „ num sequuntur, qui absque magistro & gra-
 „ tia Domini sententias Scripturarum iudicio
 „ suo permutantes inflati sunt, & nihil sciunt
 „ & languentes circa quæstiones, & contem-
 „ ptiones, pugnasque verborum : qui vera
 „ consistentes in domo inimici sunt veritatis.
 „ Hæc ille. AUCTOR. Consulo ergo ex
 „ parte Christi, ut cū panes Scripturarum
 „ ab eis recipitis, cavete à fermento exposicio-
 „ nis hæreticæ, quam panibus sacris immi-
 „ scent : diciteque Jesum novi, & Paulum scio,
 „ sed vos qui estis ? Christi dicta, & Pauli scri-
 „ pta suscipio, sed unde dicta vestra eis con-
 „ veniant, hoc ignoro. Hac enim arte, &
 „ se, & auditores suos instruxit, quā Jovi-
 „ nianista ille hæreticus. De quo HIERO-
 „ NYMUS epistola ad Domnionem : Voluit
 (in-

(inquit) homo peritissimus ut veteranus,,
miles, uno rotatu gladii utrumque percu-,,
tere, & ostendere populis, quod quicquid,,
ille vellet, hoc Scriptura sentiret. Hæc Hie-,,
ronymus,,

Et alio loco. (a). Cavete item Christi fi-,, *a Tom. 1.*
deles, maximè simplices à fermento Phari-,, *doct. 7.*
sæorum. Witclefistarum allicientiū vos per,,
sanctas prædicationes, & exhortationes,,
contra vitia. Hoc enim omnes hæretici fa-,,
ciunt, dum primò doctrinas suas pessimas,,
seminare conantur. Nullus enim veneficiis,,
sine dulci condimento intoxicat. Audiuntur,,
plerique dicere: ô iste quomodo hæreticus,,
est? sanctè prædicat: vitia impugnat, Scri-,,
pturas sanctas interserit, Christum annun-,,
ciat. Sed CHRYSOSTOMUS dicit de,,
laude Pauli, Homil. 4. Non varias atque,,
diversas mihi opponas hæreses: omnes si-,,
quidem prædicant Christum, etsi non om-,,
nes sanè prædicant atque legitimè, illum e-,,
nim omnes prædicant, qui in palæstina &,,
natus & passus, Pontio Pilato adjudicante,,
crucifixus est. Hæc ille. AUCTOR. Ve-,,
rè enim si quis hæreticus non prædicaret,,
Christum, non posset sub nomine Christi,,
decipere Christianos. Nisi etiam prædica-,,
ret Scripturas: diceretur, hic Paganus est:,,
quid huic auscultamus fideles? sed Chri-,,
stum simulant, Scripturas sanctas assumunt,,
contra vitia invehuntur, & sub hoc colore,,
con-

338 Hydræ prophan. Novit.

„contra fidem Eucharistiæ, Sacramento-
rum, & Sanctorum Ecclesiæ, eò artificio-
sius omne quod volunt efficiunt.,

*Rursum alibi observat ac impugnat proter-
viam Wicleff, quâ subdolè in exorientibus da-
buis circa fidem in sola Scriptura finaliter docebat*

a Tom. 1.
lib 2 a. 2.
cap. 19.

esse quiescendum (a). „ Non vitupero, in-
quit Waldensis, viam datam, sed latentem

„damno proterviam, & astutiam versipeli-
„lem. Ecce temporibus Arianis ingenti stu-
„dio collegerunt fidem Patres consubstantia-
„litate in Christo, & ne Pater esset major
„Filio secundum Deitatem dixerunt. At

b Ioan. 14

„contra Arrius allegabat Scripturam, Pater
„(inquit) maior me est (b). Contra Trini-
„tate personarum definivit Sabellius proferens

c Ioan. 10.

„illud Scripturæ: Ego & Pater unum sumus
„(c). Contra Incarnationem Christi, Faustus
„produxit illud Apostoli: Jam non novimus

d 2. Cor. 5.

„secundum carnem Christum (d). Peputia-
„ni confirmaverunt hæresim sub auctoritate
„Christi revelati Quintillæ, & Priscillæ mu-
„lieribus sub specie fœminæ. Manichæus in
„subsidiis suæ hæreseos, promissionem Spi-
„ritus paracleti factam à Christo, in se dixit
„esse completam. Montanus hæreticus se-
„ipsum Spiritum paracletum prædicavit.
„Nullis adhuc hæreticis defuit Scripturarum
„auctoritas, vix ullis ficta revelatio sancti Spi-
„ritus in suffragium sui dogmatis venenati.
„Propter hoc enim Homil. 7. in Ezechielem

„ Ori-

ORIGENES. Cum dogmatibus falsis vo-
lentes sumere defensionem, dixerimus: Scri-
ptum est in Propheta, hoc testatur Moyſes,
loquitur Apoſtolus: quid aliud facimus,
quàm accipientes panes veritatis proponi-
mus eos ſimulachris quæ ipſi finximus? Mar-
cion facit idolum, & propoſuit ei panes,
Scripturarum. Valentinus, Baſilides, o-
mneſque hæretici fecerunt ſimiliter. Hæc
ille. Et 7. ſuper Genefim ad litteram 9. AU-
GUSTINUS. Neque enim non omnes
hæretici Scripturas Catholicas legunt: Nec
ob aliud ſunt hæretici, niſi quod eas non re-
ctè intelligentes, ſuas falſas opiniones con-
tra earum veritatem pertinaciter aſſerunt.
Hæc ille. AUCTOR. Quid ergo? ample-
ctenda erit hîc eorum definitio an impro-
banda: Improbanda? Quomodo? quæ &
auctoritate Scripturæ ſuffulta videtur, &
divinæ revelationis auxilio: Verè in hoc ipſo,
tibi ſcutum formasti, ſub quo ſatis errares,
impune, & hoc ipſum facis cùm allegas
Scripturas, & de ſenſu Spiritus ſancti, qua-
ſi tibi revelatus eſſet de ſuper, jaſtas inaniter.
Quomodo ergo tibi definienti, & erranti in
materia fidei ſub prætenſa Scripturarum au-
toritate fidem vendicas, & priſtinis hære-
ticis fidem negas? forſitan unum dicendo,
reſpondeſ, quia Scripturæ eorum ſunt extor-
tæ, & revelationes illuſiones ſunt, & fictitiæ.
Sed qualiter hoc probabis, aut quomodo,
vis

„vis fidem inducere, ut tibi credat potius
 „dicenti, quam alteri deneganti? Sic enim
 „de te dicunt Catholici: auctoritates scilicet
 „quas inducis extortas esse, & nulla speciali
 „revelationis certificatione suffultas. Cur
 „tu definis errorem circa fidem, & Præla-
 „denegas auctoritatem definiendi pro fide
 „Sic enim venatur de credentia Manichæ-
 „rum lib. de utilitate credendi versus finem,
 cap. 14. AUGUSTINUS. Dicunt (inquirit)
 „perniciosas nos habere doctrinas: Respon-
 „debis: mentiuntur. Quomodo ergo eis de
 „Christo credam, quem non viderunt: de
 „te non credam quem volunt videre? Scri-
 „ptis (ait) crede. Atqui Scriptura omnis si-
 „nova & inaudita proferatur, vel commen-
 „detur à paucis nulla confirmante ratione,
 „non ei, sed illis, qui proferunt eam, cre-
 „ditur: quamobrem Scripturas ipsas si vos
 „profertis tam pauci & incogniti, non libet
 „credere. Hæc ille. AUCTOR. Multo
 „magis si nisi unus Wicleffista Scripturas
 „proferat, vel revelationes sibi soli, vel Sectæ
 „suz conceptas, credere non libebit.

*Demum docet sacram Scripturam fuisse quo-
 que commune diversorium Lollardorum, qui fue-
 runt genimina vipera Wicleff.* „Tu item ho-
 „mo Dei fuge consequenter hoc unum, &
 „commune, quò ad has rationes vitandas,
 „di-

a Tom. 3.
 doct. 2.
 premissi

diversorum Lollardorum. Nihil enim (in-
 quiunt) præter Scripturas sacras accipimus;
 quicquid istis apponitur aut subtrahitur, est,
 blasphemum. Fuge toxicum in testa blanda,
 verbum, sed fructum ferens spinosum: non
 enim ad reverentiam Scripturarum, ut ver-
 ba signant, hoc suggerit: sed ad suæ hæresis
 regimen quod consculpfit, & hoc quidem,
 ab Arianis Principibus derivavit. Unde in
 conflictu Maximini Arianorum Presbyteri,
 cum Augustino (a), verba Maximini ad eun-
 dem sunt hæc. Si aliquid rationabile dixeris,
 necesse est ut sequar: si quid enim de divinis
 Scripturis protuleris, quod commune est,
 cum omnibus, necesse est audiamus. Hæc
 verò voces quæ extra Scripturam sunt, nullo
 calu à nobis suscipiuntur. Præterea cum ipse
 Dominus moneat nos & dicat (b): Sine cau-
 sa colunt me, docentes mandata, & præce-
 pta hominum, Hæc ille Arrianus. Confor-
 miter Wicleffista cum suo auctore pro-
 nunciat. Sed nonne tu dicis in dialogo, non
 hoc esse Scripturam, quod ad sensum sinistri
 auditoris verba consonant, sed quod ad sen-
 sum Spiritus sancti, sine dolo respondent?
 Qualiter ergo vis tibi credi, cum verba Scri-
 pturæ protuleris, cum sensum illi desponas
 hæreticum? Videris forsan tuis, & per te de-
 ceptis hominibus, integram proferre Scrip-
 turam, cum talem similem mentiris esse, non
 ipsam? & secundum Joannem Evangeli-

Z

, statim

a Li. i. con-
tra Ma-
ximin.b Isa. 29.
Matt. 15.

„ itam Apo. 3. qui de vobis tunc plebem
 „ monuit, cornua geris Testamentorum
 „ lut agnus, sed loqueris velut draco. Quam
 „ passim prosequens AUGUSTINUS
 „ expositione sua super Apocaly. sermone
 „ sic inquit; In lectione quæ modò recita-
 „ est, fratres charissimi, audivimus Joannem
 „ dicentem: & vidimus aliam bestiam ascen-
 „ dentem de terra: quod est mare, hoc est ter-
 „ ra, & habebat duo cornua similia agni, id
 „ est, duo Testamenta agni, quod est Eccle-
 „ sia: & loquebatur ut draco. Hæc est illa,
 „ quæ sub nomine Christiano agnum præ-
 „ fert, ut draconis venena latenter infundat:
 „ Hæc est hæretica Ecclesia: agni enim simi-
 „ litudinem non imitaretur, si aperte loque-
 „ retur: nunc Christianitatem per hypocri-
 „ sim fingit, quò securius incautos decipiat.
 „ *1. Mat. 7.* Propterea Dominus: (a) Cavete (inquit) a
 „ Pseudoprophetis, & reliqua. Sequitur, Bestia
 „ ergo cū duobus cornib⁹ facit, ut simulachrū
 „ bestię adoretur, id est, ut populus adoret
 „ diaboli adinventionem. Hæc ille. AU-
 „ CTOR. O perditum hominem, o adhuc
 „ in carne viventem certā damnatione præ-
 „ ventum, si hanc bestiam non modò non
 „ consequitur; sed si non fugiat, & quantum
 „ potest, loquendi si instet necessitas, cum
 „ Christo procul alloquitur. Quicquid enim
 „ Wicleff his agni cornibus efficiat, hoc
 „ vult, ut populus diaboli adinventionem,
 „ ado-

ter. Vis nosse mysterium? attende loque-
 lam: Cornua Testamentorum divinorum,
 prætendens, vocem habet draconis, illius qui
 flumen mittit post fœminam: & qui in ver-
 bo Ecclesiæ, fidei, & ministros ejus, cum
 cultu parat ut sorbeat. Bene quippe dicit Au-
 gustinus, quod agni similitudinem non imi-
 taretur, si aperte loqueretur: nec minus ta-
 men peccat quod simulat: quia simulatio i-
 pla non æquitas, sed duplex est iniquitas: nec
 minus negat Christi fidem qui verba sacra,
 sensu meretricis adulterat, quàm ille qui pla-
 nè respuit, & nullatenus admittit: prout
 beatus LEO in epistola decretali ad Turi-
 bium Episcopum, Capite. 15. scribit de hæ-
 reticis. Ideò ad Ecclesiam Catholicam cum
 tanta conveniunt frequentia, ut & quos
 possint, suos faciant, & legis severitatem,
 dum sensus nostros mentiuntur, effugiant.
 Faciunt hoc Priscillianistæ, faciunt hoc Ma-
 nichæi: quorum cum istis, tam fœderata
 sunt corda, ut in solis nominibus discreti,
 sacrilegiis autem suis, inveniantur uniti.
 Quia etsi vetus Testamentum, quod & isti,
 se suscipere simulant, Manichæi refutant, ad
 unum tamen finem utrorumque tendit in-
 tentio: cum quod illi abdicando impugnant,
 isti prædicando corrumpunt. Hæc ille. AU-
 CTOR. Elegans & miro modo bea-
 ti viri præclara est sententia: ad unum,

„ utrorumque tendit intentio : quia quod
 „ illi, scilicet Manichæi, abdicando impo-
 „ gnant, isti prædicando corrumpunt. Je-
 „ dicio ergo meo, mi Wicleff, corrumpo
 „ pendo sensum Scripturæ, Scripturas nega-
 „ veras, & eò pœnalius quod eis per hypocri-
 „ sim falsum osculum spondesti : quod non
 „ fecerat Manichæus.

a Tom. 3.
 doct. 3.
 promiss.

Notat quoque (a), ac iure perstringit arro-
 gantiam Wicleffistarum, quâ se solos sanctorum
 Scripturarum sensum accepisse iactabant :
 quâ insolentia & moderni instantur Nova-
 tores. „ Auditur, inquit, ab Wicleff &
 „ ejus sectatoribus, dictum plerumque,
 „ hunc esse sensum Domini, quem ipse elicit
 „ de verbis Christi, & Apostolorum : nec ef-
 „ se de sensu credendum modernis : sed nec
 „ sanctis prioribus qui habebant antiquam
 „ consuetudinem ad peccandum : quasi dice-
 „ ret, igitur ad mentiendum. Tu autem ho-
 „ mo Dei hæc fuge.. Sciens quod non est
 „ unquam visa, vel concepta pompa elatior,
 „ vel seductivior error fidei Christianæ. Nam
 „ quod ipse solus à tot annis sensum Scriptu-
 „ rarum accepit, id quis crederet Christianus?
 „ Manichæus magister ejus hac itidem mania

b Tom. 2.
 cap. 36.
 S. August.
 prolog. hy-
 pognost.

„ captus est.. Exclamat ergo Waldensis (b)
 „ cum sancto Augustino adversus hunc, ac con-
 „ similes Scripturarum adulteratores. „ Omnia
 „ lum dogmata, quod pacis inimicus invenit !
 „ ô dogma, per quod scinduntur matris Eccle-
 „ siæ

si unitates renatorum! ô dogma, quod sub,
 nomine Christi evertere, & mutare nititur,
 Christianæ Religionis fundamenta! ô dog-
 ma, cui sunt nomina nefanda, mille nocendi,
 artes! Arma contra legem sumit ex lege. Im-
 pugnat Evangelium ex Evangelio, pugnans,
 & in sui perniciem de veris mendacia fin-
 gens, provocat ad mendacium veritatem.
 Sed hæc sibi sunt pœna, qui ea inordinatè,
 proferens, putat esse victoriam, ut in eo,
 quod scriptum est, impleatur: per quæ enim, a Sap. 11.
 quis peccat, per hæc & torquetur. Hæc,
 ille. AUCTOR. Hoc enim unum cupio,
 Christianis omnibus esse commune, ut cum,
 scripta divina proferimus, ea non captive-
 mus sensibus nostris, sed eis potius nostros,
 captivemus sensus secundum regulam AU-
 GUSTINI libro primo super Genesim ad,
 litteram. Ubi. Si qua, (inquit) scripta divi-
 na legimus, quæ possint salvâ fide, quâ im-
 buimur, alias, atque alias parere sententias,
 in nullam earum nos præcipiti affirmatione,
 ita projiciamus, ut si fortasse diligentius dis-
 cussa veritas eam rectè labefactaverit, cor-
 ruamus, non pro sententia divinarum Scri-
 pturarum, sed pro nostra ita dimicantes, ut,
 eam velimus Scripturarum esse, quæ nostra,
 est, cum eam potius, quæ Scripturarum est,
 nostram esse velle debeamus. Hæc ille. AU-
 CTOR. O miser Wicleff, & miseri Wit-
 cleffæ, qui sic non pro sententia divinæ
 scri-

„Scripturæ, sed pro sua dimicant, ut
 „eam velint esse Scripturæ sanctæ senten-
 „tiam, quæ suæ est, veluti pueri dicentes
 „ecce Scriptura dicit **CHRISTUM** esse pro-
 „prium litterarum, & ultimam Alphabeti, quia
 „ipsemet dicit (a): Ego sum α , & ω , & tan-
 „quam pueri exinde contendant Christum
 „esse illud mutum, & sensibile elementum.

a Apoc. 1.

*Hæc generaliter Waldensis de proaci ac arrogan-
 te usurpatione ac corruptione Scripturarum per
 Wicleffistas, qui passim per totum suum diffu-
 sum opus adversus eosdem elaboratum eandem
 in eis notat, reprehenditque fraudulentam le-
 meritatē. Videamus deinceps quàm sint novissimi
 Novatores Patrum suorum fidi hac in parte mi-
 tiores.*

b Lib. 2.

cap. 3. n. 1.

de hæres.

Floremundus Remundus (b) Synagogam A-
 nabaptistarum describens, ait ipsos more
 omnium hæreticorum scripturis uti, atque
 abuti. „Omnes hæretici, inquit, pro funda-
 „mento suarum opinionum hoc axioma
 „utuntur, : Nihil credendum necessariò aut fa-
 „ciendum esse, quod non sit scriptò Dei verbò
 „expressum. „Hoc enim speciosissimo pallio
 „diabolus illusiones suas semper velare con-
 „suevit, ut Cyrillus jam suo tempore nota-
 „vit. Et verò nulla unquam tam absurda fuit
 „religio, quæ S. Scripturam pro se non alle-
 „garit. Certè omnes æquè Novi sæculi isti-
 „us Evangelistæ nihil nisi scriptum verbum
 „Dei admittunt. Hoc verbum clamant &
 „resonant.

tonant : sed plebem incautam illô pulchro ,
 prætextu mirificè deludunt , litterarum tan-
 tum corticem lambentes , ac sua ipsorum ,
 commenta ad id interpretandum afferentes ,
 neglecta interim Ecclesiæ interpretatione ,
 quam illi calumniantur esse hominum errori-
 bus obnoxiorum congeriem , & consequenter ,
 eadem non esse Spiritus sancti organum , aut
 veritatis sedem , sed in doctrina quoque errare ,
 posse. Traditiones quoque & Cereemonias ho-
 minum esse inventa , primitivæ Ecclesiæ incog-
 nita. Et hoc unum quidem axioma pes est ,
 & caput Anabaptisticæ religionis. Ac quam-
 vis plerique omnes indocti sint & plusquam
 Arcadica pecora stupidi , tertio tamen quo-
 que verbo sententiam aliquam è Scriptura
 aspergunt ; Sic ut nonnulli Divi Pauli Epi-
 stolas , aut alios sacra Scripturæ libros ad
 unguem tenere videantur : è quibus for-
 mam sui Baptismi , communionem bono-
 rum , & puritatem suæ Ecclesiæ probare
 contendunt , more cæterorum hæretico-
 rum. Itaque vafricie istâ , quâ litteras sacra-
 rum Scripturarum mirificè laudant & in
 cælum extollunt , sensum verum genui-
 num à Deo intentum , & Ecclesiæ suæ suc-
 cessivè revelatum deserunt , ejus in locum ,
 substituentes sua , quæ ipsi elegerunt sensa
 & affectus , eò res jam apud ipsos devenit .
 Eònerem rediisse , ut nullum ulcus tam pu-
 tidum ac purulentum sit , cui non è sacra ,

„Scriptura emplastrum quærat. Vide
 „mihi Lutheranium istum, qui ebrietatem
 „Deo placere S. Scripturâ probare voluit,
 „ditô Lipsiæ libro. „ Hactenus Floremun-
 dus: qui plura de hac re subnectit: ut, Lu-
 theranos ac Calvinianos in variis disputationi-
 bus cum Anabaptistis, etiam mulierculis, non
 sine rubore repulsam passos fuisse, eò quod
 æque ac Lutherani ac Calviniani scripturâ el-
 sent instructi: Unde Calviniani in Franlien-
 daliensi colloquio exarmati, aut suis armis
 Scriptura acceptis implicati, demum Ecclesie
 arma corripuerunt, & universalis Ecclesie
 iudicii consensum in explicandis Scripturis A-
 nabaptistarum sensui opponendo, eos hære-
 ticos pertinaces declarare voluerunt: at ridi-
 culè sanè, ut qui illos damnando, seipsos e-
 dem sententiâ involverent.

Ecce tibi alia portenta insanix, quæ quidam
 Novatorum novissimorum sacris attentarunt
 probare litteris. Muncerus, quamvis mendax
 Anabaptista, Prophetâ se esse ex Scriptura de-
 monstrare volebat: teste Floremundo (a). Da-
 vid Georgius, homo prorsus diabolicus, ex
 Scriptura se Messiam afferebat. Carolo stadium,
 qui omnium primus hujus temporis sacramen-
 tarius, & publica solemnitate è Sacerdotè or-
 dine primus matrimonium contraxit, & nu-
 ptias publica apostaticorum Sacerdotum ac-
 clamazione celebravit, revelationes jacta-
 bat & è Scriptura confirmabat. Sed &
 Zuinglius Sacerdos & miles somnia sua &

a Lib. 2.
 cap. 2. n. 1.
 de hæres.

nocturnas diabolicas visiones ex eadem Scriptura demonstrabat. Calvinus hanc maximam sive regulam impiæ suæ hæresi præstruxit, & in limine quasi suæ novæ putativæ Ecclesiæ collocavit: *Scriptura sola est iudex controversiarum Religionis.* Martinus Lutherus (nenimis sim prolixus) omnium temporis nostri Hæresiarcharum Patriarcha, quasi domesticus hac in parte testis audiatur (a) *Nul- lus, inquit, hæreticus venit sub titulo erroris & Satana, nec diabolus venit ut diabolus, sed scripturis veritatis munitus.* Omnes ergo hæretici, quos nostra ætas fert innumeros, quibusque ipse Orcus nihil evomere potuisset execrabilius, impiis suis erroribus sacram Scripturam prætexunt, hanc Cynosuram suam & regulam esse jactant, nec quidquam in ore ipsorum est frequentius, quàm *purum Verbum Dei, & Evangelium*: à quo etiam, more omnium hæreticorum superbum sibi, ad Catholicis insultandum, sumentes titulum, *Evangelici* omnes appellari volunt. Scripturarii verò, qui sunt Sectâ Antilutherani per Waterlandiam se Paulinos distant, à D. Pauli studio, ut tradit ex Lindario Prateolus: (b) de quibus Pseudo-Paulinis licet pronuntiare, quod de Valentinianis hæreticis docuit sanctus Irenæus (c), nimirum, eos *in totum non intelligere quæ à Paulo dicta sunt, alias accipere interpretationes: & per dementiam insultationis ex Paulo inferre quæstiones, ex quo ostenduntur mendaces.*

a In cap. 1.
epist ad
Galat.

b In 8.
leuch. om.
har. verb.
Scriptu-
rarii.

c Lib. 4.
adver.
hæres. cap.
80.

Z s

Cau-

a. 2. 1. 2.
Medin.
lib. 5. de
fide c. 1.

Causam verò, quare Hæretici violenter in suas phantasias sacram Scripturam detorque-
nuntur, Lutherus ipse, Deo volente, quasi
hujus facinoris reus ac domesticus testis, his
verbis tradit: (a) Omnes, inquit, factiosi spi-
ritus primum opinionem quandam concipiunt,
hæc ubi satis non erit, inutilis & invalida, illi
confirmandæ Scripturam quotidie detorque-
conantur. Neque sanè mirum, quod Hæ-
retici in suos errores, quos semel pertinaci spi-
ritu defendere statuerunt, sacras detorqueant
Scripturas, nam reliqua omnia confirmandæ
Religionis instrumenta, Traditiones Eccle-
siasticas ac Apostolicas, Ecclesiæ infallibilem
authoritatem, Oecumenicorum Conciliorum
Canones, Pontificum Summorum Decreta,
prorsus abjecerunt; unde ad Scripturam, quæ
solam sibi reliquerunt ac corruerunt, con-
tinuò confugiunt. At verò Doctores Ca-
tholici, quoniam alia multa habent, tum cle-
riora, tum expressiora probandæ veritatis te-
stimonia, jam enumerata, non tam frequen-
ter ut Hæretici Scripturas concrepant, nec ad
eas quasi ad sacram anchoram confestim re-
fugiunt. Contra Hæretici, quoniam jam du-
dum Ecclesiasticum jugum, & obedien-
tiam excusserunt, semel susceptos errores, non
aliundè quàm ex Scriptura possunt palliare:
eam proinde torquent, mutilant, corrup-
punt, ac verba & voces quibus simplici vulgo
imponant, inde abripiunt: Sicut, inquit S.
Grego-

Gregorius, (a) qui veneni poculum porrigit, ^{a Lib. 5.}
 ora poculi dulcedine mellis tangit: dumque hoc ^{moral. 5.}
 quod dulce est, primo attactu delibatur: etiam ^{12.}
 illud, quod est mortiferum, indubitanter absor-
 betur. Itaque Hæretici permiscunt recta perversis,
 ut ostendendo bona, auditores ad se trahant:
 & exhibendo mala, latenti eos peste corrumpant.
 Deinde asserit, (b) Hæreticos Scriptura ^{b Lib. 18.}
 sacra Sententias recta dogmata continentes, ad ^{moral.}
 intellectum pravam violenter inflectere: Voci ^{cap. 6.}
 enim, non sano sensui Scripturarum inhaerent. ^{Ibid. c. 14.}
 Ut enim prædiximus, cum eodem S. Doctore
 loquor, (c) sæpè Hæretici dum sua student per-
 versa astruere, ea proferunt quæ profecto in sa- ^{c Lib. 23.}
 crorum Librorum paginis non tenentur, quoad ^{c. 24. ma-}
 sensum. Et purè (id est, purum verbum Dei) ^{val.}
 se locuturos denunciant: quia duplicитatis sua
 malitiam deprehendi formidant.

Cum igitur Hæretici, etsi millies se vocitent
 Evangelicos, Scripturarios, aut Paulinos, ne-
 que omnes recipiant Scripturas, neque quas
 recipiunt, integras recipiant, sed adjectioni-
 bus, & detractionibus ad conceptas stabi-
 liendas phantasias pervertant: & diversis ac
 adulterinis expositionibus corrumpant atque
 depravent: quis ambigat, eos Scripturas &
 verbum Dei non habere; adeoque nec pu-
 ram doctrinam, quam se habere ac tueri tam
 impudenter prædicant? Rectè enim D. Hier. ^{d Com-}
 (d) Marcion inquit, & Basilides, & cetera ^{ment. in}
 Hæreticorum pestes non habent Dei Evange- ^{epist. ad}
 lium ^{Galas.}

lium sanctum, quia non habent Spiritum
 Sanctum, qui sunt extra Ecclesiam, ubi Spiritus
 Sanctus nec datur, nec habetur. Nec non
 S. Augustinus. (a) Non querant, inquit, Spiritum
 Sanctum nisi in corpore Christi. Extra
 hoc corpus neminem vivificat Spiritus Sanctus,
 quia sicut ipse dicit Apostolus: (b) Caritas
 Dei diffusa est in cordibus nostris, per Spiritum
 Sanctum, qui datus est nobis. Non est autem
 particeps divinæ charitatis, qui hostis est u-
 nitatis. Non habent itaque Spiritum San-
 ctum, qui sunt extra Ecclesiam. De illis
 quippè scriptum est: (c) Qui seipsos segregant,
 animales, spiritum non habentes. Unde quia
 carent, & planè destituti sunt eo lumine, quo
 Spiritus Sanctus mortales solet illustrare, ut
 divinarum Litterarum sensum percipiant, fit,
 ut Scripturas non intelligant, atque ideò ne
 habeant quidem, licet quotidie eas legant:
 Nemo enim veraciter Scripturas habere di-
 cendum est, nisi is, qui eas intelligit: non intel-
 ligit autem, qui eas contra mentem & sensum
 Ecclesiæ, quæ est columna, firmamentum veri-
 tatis, (d) Apostolo teste, interpretatur: &
 quacum se Christus promisit futurum, usque
 ad consummationem sæculi (e) Non ergò novi,
 quintique Evangelii discipuli ac Magistri,
 Scripturæ testimonia adferunt, licet verba
 producant: ea enim à vero Spiritus Sancti
 sensu detorta producere, non est Scripturas,
 & Dei verbum producere, sed proprium te-
 stimo-

a Epist. 50.
 ad Boni-
 facium.

b Rom. 5.

c Iud. in
 Epist.

d. Timor.
 3.

e Matth.
 28.

stimonium sub titulo Scripturæ contra Ecclesiam obtendere : ac seipsum suamque garrulitatem venditare : juxta istud S. Gregorii : ^(a) *Omnes Hæretici dum in sacro eloquio plus secreta Dei student perscrutari quàm capiunt, fame sua steriles fiunt. Neque enim ea querunt ex quibus semetipsos ad humilitatem erudiant : mores in tranquillitate disponant : patientiam servant : longanimitatem exhibeant : Sed ea solummodo qua eos doctos atque loquaces demonstrent.* Quadrant & in eos alia S. Doctoris verba, ^(b) quibus exponit hunc B. Job Textum : *Qui rodebant in solitudine &c.* Sic loquitur : *Hæretici quia Scripturam sacram intelligere sua virtute moliuntur : eam procul dubio apprehendere nequaquam possunt : quam dum non intelligunt, quasi non edunt. Et quia per supernam gratiam non ad hanc comedere nequeunt, quasi quibusdam illam nifibus rodunt. Exterius quippè illam contrectant : cùm quidem conantur : sed non ad ejus interiora perveniunt.* Habent igitur Hæretici Scripturarum voces quasdam seu ramenta, non sensum, corticem, non medullam.

Non est ergò Catholici Doctoris nota, certumque indicium, vel in sermonibus, vel in dogmatibus confirmandis, crebra sacrarum Scripturarum jactatio : neque curare debet nec moveri verus Christianus, cùm audierit Novatores in suarum prophanarum Novitarum defensionem Scripturas acervatim producere

^a Lib. 20.
moral. c. 8.

^b Ibid. cap.

a Hier 23.

b 1. The-
sal. 2.c Lib. de
prescript.
cap. 87.

ducere : sed tum serpentem sciat sibilare per
sua organa ; altæque menti imprimat divinum
per Hieremiam monitū : (a) *Nolite audire verba
Prophetarum , qui prophetant vobis , & dei-
piunt vos , visionem cordis sui loquuntur , & non
de ore Domini .* Nec non Apostolum atten-
dant Catholici obsecrantem atque exhortan-
tem : (b) *Rogamus autem , inquit , vos fratres ,
per adventum Domini nostri Jesu Christi , ut non
citò moveamini à vestro sensu , neque terreamini ,
neque per spiritum , neque per sermonem , neque
per epistolam tamquam per nos missam .* Au-
diant & Tertullianum , qui Hæreticis nullum
in sacras Litteras jus competere luculenter asse-
verat . (c) *Non sunt , inquit , admittendi Hæ-
retici ad eandem de Scripturis provocationem . . .
Nullum jus capiunt Christianarum litterarum :
ad quos meritò dicendum est : Qui estis ? Quan-
do & unde venistis ? Quid in meo agitis non
mei ? Quò denique jure , Marcion , sylvam me-
am cadis ? Quà licentiâ , Valentine , fontes meos
transvertis ? Quà potestate , Apelles , limites
meos commoves ? Mea est possessio : quid hîc ca-
teri ad voluntatem vestram seminat & pascit ?
Mea est possessio : olim possideo : prior possideo :
habeo origenes firmas ab ipsis auctoribus , quorum
fuit res : Ego sum hæres Apostolorum : sicut ca-
verunt Testamento suo Apostoli , Apostolica Ec-
clesia , & Petri Apostolorum Principis successo-
res , ita teneo . Vos certè ex hæreditaverunt sem-
per , & abdicaverunt ut extraneos , ut inimicos .*

Unde

Unde alio loco hâc eos impetit ironiâ; (a) *Aliquos Marcionitas & Valentianos (Lutheranos, Calvinianos) liberanda veritas expectabat: interea perperam evangelizabatur, perperam credebatur.* Caveant denique Pseudo-scripturarios genuini Catholici ut fures, ut lupos personatos, ut Pseudoapostolos, ut operarios subdolos, ut diaboli ministros, qualiter eos esse cavendos ex sacris Litteris, Sanctisque Patribus luculenter hîc demonstravimus. Igitur denuntio vobis (cum S. Athanasio) *b* ut quisque caveat, ne ab illis decipiat Sed potius, ac si judaica impietas Christianam fidem invaderet, zelum Domino zelate. Et infra. Ne sustinueritis eos, qui contra eam novis rebus student, etiamsi dictiones ex sacris Litteris scribant Nam & diabolus loquebatur è sacris Litteris, sed tamen eque illi os obturatum est à Salvatore. Ipsi verò Novatores, Scripturarum Prophanatores, Joannis Apostoli minis terreantur: (c) *Contestor enim omni audienti & Apost. verba prophetie libri hujus: Si quis apposuerit ult. ad hæc, apponet Deus super illum plagas scriptas in libro isto. Et si quis diminuerit de verbis libri prophetie hujus, auferet Deus partem ejus de libro vite & de Civitate sancta, & de his que scripta sunt in libro isto.* Medeat & eis S. Augustinus: (d) *Videtis ergò, inquit, id vos agere, ut omnis de medio tollatur Scripturarum Authoritas, & suus cuique animus author sit, quid in quaque Scriptura probet, quid improbet: cap. 19. id est,*

a Idem i-
bid. c. 28.

b Epist. i.
contra
Arrianos.

c Apost.

d Lib. 32.
contra
Faust.
Manich.

id est, ut non *Authoritati* Scripturarum subji-
tur ad fidem, sed *sibi* Scripturas ipse subiciat
non ut idè illi placeat aliquid, quia hoc in sublimi
authoritate scriptum legitur: Sed idè rectè scri-
ptum videatur, quia hoc illi placuit. Quò te com-
mittis anima misera, infirma, carnalibus nebulis
involuta, quò te committis!

Quod si quis videre appetat enormes ac in-
numeras corruptelas verbi Dei per novissimos
Novatores inductas, is addat *Panopliam* *Re-
ti Benedicti*. Petrum Canisium *de corruptelis*
verbi Dei. Noguera *de Ecclesia Christi*.
Eximium D. du Bois primarium sacrarum Li-
terarum Lovanii Professore in *Notis in No-
vum Testamentum Gallicè nuper editum* *Mon-
tibus*, & recusum Bruxellis typis Eug. Henrici
Fricx, & à S. *Sede damnatum*. Fusus
materiam hanc deduxi, est enim summi
momenti: cum namque unico Scripturæ
fulcro hæreses nitantur, eò subtracto, necesse
est ut corruant subtrahitur autem, si osten-
sum fuerit, uti jam ostendi, Hæreticos aut
Scripturas omninò non habere, aut eas habere
corruptas & adulteratas. Noster Illustrissi-
mus Everhardus Billichius Snffraganeus Co-
loniensis præclara huc spectantia scri-
psit *lib. de ratione summovendi dis-
sidia*, tempore Lutheri.